

РЕШЕНИЕ

№ 22637

гр. София, 05.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 81 състав, в публично заседание на 04.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стоян Тонев

при участието на секретаря Лилия Благоева и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **4290** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 64, ал. 4 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНС/.

Образувано е по жалба от Б. Б. С. с ЕГН [ЕГН], понастоящем в Затвора С., срещу Заповед № 15/10.03.2026 г. на Началника на Затвора –С., с която на основание чл. 64, ал.2, вр. ал.1 от ЗИНЗС е отказано преместването на л. св. Б. Б. С. в затворническо общежитие от отрит тип- ЗО „К.“, както и че С. следва да продължава да изтърпява наказанието си при определения му строг режим.

С жалбата, уточнена с молба от 11.05.26г./ л.26/ се иска отмяна на заповедта. Твърди, че началникът на затвора при издаване на оспорената заповед се е позовал на оценка на риска от рецидив, която намира за неактуална. Наред с това, не било отчетено, че жалбоподателят е предлаган за награждаване и не е бил наказван. Иска се отмяна на заповедта, а преписката бъде върната за ново разглеждане на административния орган, като се изяснят всички релевантни факти.

В с.з. жалбоподателят - Б. Б. С., понастоящем в затвора С.,Затворническо общежитие от закрит тип /ЗОЗТ/ „К.“ редовно и своевременно призован, не се явява. От същия е постъпила молба с която заявява, че не желае да присъства в съдебно заседание.

Ответникът – Началника на затвора - [населено място], редовно и своевременно призован, за него се явява юрисконсулт К., редовно упълномощена, с пълномощно по делото, която оспорва жалбата, като я намира за неоснователна.

СПП – редовно уведомена се представлява от прокурор В., който дава заключение за

неоснователност на оспорването по жалбата от Б. Б. С. срещу Заповед № 15/10.03.2026 г. на Началника на Затвора -С..

Административен съд София - град, Трето отделение, 81 състав, като обсъди доводите на страните и доказателствата по делото, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Съгласно справката за търпени наказания, както и приложените документи по преписката, жалбоподателят Б. Б. С. е постъпил в затвора на 20.11.2020г. С начало 16.04.2025г. е приведено в изпълнение, определено на основание чл. 25 от НК едно общо, най тежко наказание от 8 / осем/ години „лишаване от свобода“, определено по НЧД № 330/2025г. на ОС-Плевен.Към 21.04.2026г. е изтърпял: фактически - 01 г., 02 м. и 23 дни; от работа- 00г., 02 м. и 18 дни; зачетен предварителен арест- 04 г.10 м. и 14 дни, всичко - 06 г., 01 месец и 07 дни.Остатък за изтърпяване -01 година 10 м. 23 дни/ към 21.04.2026г. / . След изтърпяване на наказанието по НЧД № 330/2025г. на ОС-Плевен, според справката, С. ще търпи още едно определено наказание от 4 / четири / години лишаване от свобода по н.о.х.д. № 710/2014г. на СГС със зачетен предварителен арест - 2 месеца и 18 дни.

Жалбоподателят Б. Б. С. е подал с молба / л.9/ от 05.02.26г. с правно основание чл. 64, ал. 1 от ЗИНЗС, като е поискал преместването му в затворническо общежитие от открит тип. Във връзка с молбата са изготвени становища от длъжностни лица по в чл. 64 ал.2 от ЗИНС, според които молбата на л. св. Б.С. не следва да бъде уважавана и изпълнението на наказанието следва да продължи при условията на закрит тип.

Във връзка с отправеното искане и в изпълнение на процедурата по чл. 64, ал. 2 от ЗИНЗС е изготвен доклад от Инспектор по социална дейност и възпитателна работа /ИСДВР/ с оценка на риска от рецидив и риска от вреди по чл. 155 от ЗИНЗС. В приложения доклад е изрично посочено, че е изготвен във връзка с подадената молба по чл. 64, ал. 1 от ЗИНЗС на С./ следователно, докладът е актуален/.Според посоченото в доклада рискът от рецидив е със средни стойности- 68 точки. Коментирани са като дефицитни зони междуличностни отношения, умения за мислене, отношение към правонарушението, липса на мотивация за промяна, утвърдени криминални нагласи, начин на живот и обкръжение.Рискът от сериозни вреди за обществото е със средни стойности.

Вследствие на това е издадена обжалваната административна заповед № 15 от 10.03.2026 г., с която на основание чл. 64, ал. 1 от ЗИНЗС е отказано преместване на лишения от свобода Б.С. в затворническо общежитие от открит тип, в Затворническо общежитие /ЗО/ от открит тип „К.“ към Затвора - С. и е прието, че режимът за изтърпяване на наказанието следва да продължи да бъде строг .В заповедта е посочено, че към 10.03.2026 г. л. св. Б.С. е изтърпял j от наложеното му наказание, съгласно чл. 64, ал. 1 от ЗИНЗС, но не е налице другата кумулативно изискуема предпоставка - добро поведение.Налице са изискуемите становища на изброените в нормата на чл. 64 ал.2 от ЗИНС служители,от които се установявало, че не са налице категорични данни за добро поведение на л.св. С. в пенитенциарното заведение.Към момента наказанието лишаване от свобода не е било дало своя коригиращ ефект в достатъчна степен. Макар и осъденият да е награждаван и да няма наказания с неизтекъл срок по чл.109 от ЗИНЗС, се установявало, че оценката на риска от рецидив не се е променила от първоначално установените 68 точки.Като дефицитни зони оставали междуличностни отношения, умения за мислене, отношение към правонарушението, начин на живот и обкръжение. Рискът от вреди е със средни стойности, е посочил Началникът на затвора. Макар и законодателят да не е дал изрична дефиниция на понятието, то подлежало на разглеждане цялостното поведение на осъденото лице в рамките на затвора, в това число оценката на риска от рецидив и вреди, които дефинират или не наличните

опасности при настаняване на едно лице в рамките на по-облекчени условия. Тази преценка била задължителна, с оглед режимните изисквания в общежитието от открит тип. Освен това, в затворническо общежитие от открит тип изтърпяват наказание лишени от свобода при общ и лек режим, а С. изтърпявал наказанието си при строг режим. По този съображения началникът на затвора е постановил оспорения акт.

По преписката са приложени още експертна оценка на психично и емоционално състояние на С., както и Заповед №Л -2711/ от 20.09.24г. началника на затвора, с която на С. е било наложено дисциплинарно наказание по чл.100, т.1 от ЗИНЗС- „писмено предупреждение“.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в предвидения 14-дневен срок. Съдът счита, че като адресат на заповедта оспорващият има правен интерес от оспорването ѝ. Същата е процесуално допустима.

Разгледана по същество е и неоснователна по следните съображения:

Съгласно чл. 64, ал. 1 от ЗИНЗС лишените от свобода с добро поведение, които са изтърпели най-малко една четвърт, но не по-малко от 6 месеца от наложеното наказание в затвор или в затворническо общежитие от закрит тип, могат да бъдат премествани по инициатива на началника на затвора или по тяхна молба за доизтърпяване на наказанието в затворнически общежития от открит тип. Тоест, за да бъде преместен лишеният от свобода, следва да бъдат налице кумулативно и двете основания: да са изтърпени най-малко една четвърт, но не по-малко от 6 месеца от наложеното наказание, и лишеният от свобода да е имал добро поведение.

Според разписаната законова процедура началникът на затвора се произнася с мотивирана заповед след вземане на становището на ръководителя на направлението за социална дейност и възпитателна работа, на заместник-началника по режимно-охранителната дейност и на началника на съответното затворническо общежитие относно поведението на осъдения по време на изтърпяване на наказанието / чл. 64, ал. 2 от ЗИНЗС/. Екземпляр от заповедта се връчва на осъдения срещу подпис и се изпраща на прокурора, осъществяващ надзор върху изпълнението на наказанието.

Съдът намира, че оспорената заповед е издадена от териториално и материално компетентен съгласно чл. 64, ал. 1 от ЗИНЗС орган – Началникът на Затвора –С.. Спазени са изискванията по отношение формата на административния акт, заповедта е мотивирана с посочване на фактическите и правни основания за издаването ѝ. В производството не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Видно от съдържанието на разпоредбата на чл. 64, ал. 1 от ЗИНЗС, законът дава право на ответника да извърши преценка по целесъобразност на възможността за преместване, а не го задължава при формалното възникване на посочените в нормата предпоставки задължително да се произнесе положително. Преценката кое поведение представлява достатъчна и основателна предпоставка за облекчаване на режима, респ. за преместване в ЗО от открит тип, е предоставена на административния орган, който действа при условията на оперативна самостоятелност, съобразно формираното у него вътрешно убеждение и с оглед обстоятелство, че същият ведно със упоменатите в разпоредбата служители на затвора, имащи пряк контакт с лишения от свобода, имат изградени непосредствени впечатления относно лицето. Административен акт, издаден при условията на оперативна самостоятелност винаги подлежи на съдебен контрол за законосъобразност (освен когато този контрол е изрично изключен със закон, какъвто не е конкретният случай). Предоставената от закона възможност за преценка трябва, разбира се, винаги да бъде използвана в рамките на закона и в изпълнение на неговата цел. Отклонението от това правило води до превратно упражняване на власт, а нарушаването на изискванията за упражняване на оперативната самостоятелност прави акта несъответен на целта на закона, което

представлява отменително основание по чл. 146, т. 5 АПК. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 169 от АПК, съгласно която при оспорване на административен акт, издаден при оперативна самостоятелност, съдът проверява дали административният орган е разполагал с оперативна самостоятелност и спазил ли е изискването за законосъобразност на административните актове. С това законодателно решение самият избор на административния орган е правно регулиран от чл. 4, ал. 2 и чл. 6 от АПК. Затова съдът, както установи (както в случая), че органът е разполагал с оперативна самостоятелност, трябва да провери спазването и на тази регулация.

Следва да се маркира, че допълнително изложените аргументи от началника на затвора, че в затворнически обществения открит тип се настаняват лица, изтърпяващи наказанията си при общ и лек режим, а жалбоподателят изтърпява наказанието си при условията на строг режим, не почиват на закона. Административният орган не е съобразил, че това не е изискуемо условие в относимата норма на чл. 64, ал. 1 от ЗИНЗС с оглед законодателното решение визирано в ал. 3 на чл. 64 ЗИНЗС, според което в случай че компетентния орган издаде заповед за преместване той се произнася и за режима на изтърпяване на наказанието по реда на чл. 65, като може да го измени в по-лек.

Видно от изложените в заповедта мотиви, обаче, извън посочените по-горе, административният орган е констатирал, че е изпълнено формалното изискване на чл. 64, ал. 1 от ЗИНЗС - жалбоподателят е изтърпял 1/4 от наложеното наказание в затвора, но е възприел, че не е налице втората кумулативно изискуема предпоставка, свързана с поведението на лицето, доколкото тази предпоставка е относима към цялостното поведение на лицето, в това число оценката на риска от рецидив и от вреди за обществото, които дефинират или недефинират налични опасности при настаняването на едно лице в рамките на по-облекчени условия. Видно е, че в оспорения акт не се игнорират наличните при осъдения поощрения и награди съгл. ЗИНЗС, както и обстоятелството, че при него не са налице актуални дисциплинарни наказания. Несъмнено е съобразена разпоредбата на чл. 109, ал. 1 от ЗИНЗС (по силата на която ако в продължение на една година от изтърпяване на дисциплинарното наказание лишеният от свобода не е извършил друго дисциплинарно нарушение, той се смята за ненаказван), като наложеното наказание със Заповед №Л -2711/ от 20.09.24г., не е отчитано във вреда на жалбоподателя при постановяване на оспорения акт. В случая, обаче, водещото обстоятелство е, че оценката на риска от рецидив при С. не е редуцирана в достатъчна степен. Рискът от рецидив е с актуална стойност от 68 точки. Констатирани са дефицити в междуличностни отношения, умения за мислене, отношение към правонарушението, начин на живот и обкръжение. Според оценката, жалбоподателят не е изградил мотивация за законосъобразно поведение. Също така е посочен среден риск от вреди за обществото, като тези данни (и необходимостта от корекционно-възпитателната работа, за да се предизвикат нужните положителни промени в търпящия наказанието) не кореспондират с облекчените условия на открития тип заведения в местата за лишаване от свобода и по-широкия обем правни възможности, характерни за тази категория, със занижена охрана или извеждане на работни обекти без охрана.

При издаване на постановения отказ, ответникът в съответствие с разпоредбата на чл. 35 от АПК е изяснил и съобразил всички факти и обстоятелства от значение за случая и въз основа на тях, в рамките на оперативната си самостоятелност, е формирал своето вътрешно убеждение, при което не е нарушен и принципа на истинност, нормативно закрепен в чл. 7 от АПК.

Настоящият съдебен състав приема, че не е налице нарушение на принципа за съразмерност по чл. 6 от АПК, доколкото с административния акт не се цели да бъдат засегнати права на адресата в степен, по-голяма от необходимото за изпълнение целите на изтърпяването наказание. Случаят разкрива обективно отношение към жалбоподателя предвид данните от изготвения доклад.

Предвид горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК вр.. 64, ал. 4 от ЗИНЗС, Съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Б. Б. С. с ЕГН [ЕГН], понастоящем в Затвора С., Затворническо общежитие от закрит тип /ЗОЗТ/ „К.“, срещу Заповед № 15/10.03.2026 г. на Началника на Затвора –С..

Решението, съгласно чл. 64, ал. 4 от ЗИНЗС, е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

СЪДИЯ: